

Nr 199.

Av herr **Wahlund**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m.

Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln p. 41 föreslagit vissa åtgärder för undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m. Förslagen stödjade sig bl. a. på 1945 års trafiksäkerhetskommittés betänkande (S O U 1948:20) samt remissyttranden över detsamma. I fråga om den del av trafiksäkerhetsarbetet, som utgöres av trafikundervisning för barn och ungdom och beträffande vilket förslag även framlagts genom 1945 års trafiksäkerhetskommitté i dess betänkande, göres i propositionen endast uttalandet, att »statens direkta medverkan i detta hänseende synes i huvudsak böra begränsas till vad som härutinnan kan uträttas inom undervisningsväsendet och i samband med bilinspektörernas arbete samt kanske också vid utbildningen av värnpliktiga».

Ett stort antal av de myndigheter, organisationer m. fl., som yttrat sig över 1945 års trafiksäkerhetskommittés betänkande, ha uttryckt bestämda önskemål om en förbättrad trafikundervisning i våra skolor. Allmänt framkommer den meningen, att den del av trafiksäkerhetsarbetet, som består i en väl ordnad och ledd trafikundervisning i skolorna, är ett av de väsentliga medlen för höjandet av trafikulturen, och man förväntar, att åtgärder snarast skola vidtagas för att giva mera stadga samt bättre och tidsenligt innehåll åt denna undervisning. — Jag vill till alla delar instämma i dessa önskemål.

I de läroanstalter, som stå under skolöverstyrelsens inseende, bedrivs för närvarande trafikundervisning enligt av Kungl. Maj:t den 27 november 1936 utfärdat cirkulär. I detta anges endast sammanfattningsvis, huru undervisningen bör bedrivas och vad den i stort sett skall omfatta. Ledningen och tillsynen av undervisningen uppdrages i cirkuläret åt skolöverstyrelsen.

Den trafikundervisning, som sålunda hittills förekommit i våra skolor, har otvivelaktigt medfört goda resultat. Det synes vara bevisat, att barn, som under skoltiden kommit i åtnjutande av några års trafikundervisning, bliva goda trafikanter. Trafiken på våra vägar och gator visar emellertid benägenhet att växa ytterligare och skulle, därest obegränsad drivmedels-tillgång föreläge, sannolikt ha en ännu högre frekvens än för närvarande.

En sådan utveckling medför större olycksfallsrisker, vilka emellertid böra förebyggas genom åtgärder från samhällets sida. Jag håller bestämt före, att en utökad, planmässigt ledd trafikundervisning för skolungdom därvid är ett av de väsentliga medel, som först och främst måste tillgripas. Det torde vara överflödigt att här närmare motivera denna uppfattning. Jag vill i stället hänvisa till det ovan nämnda betänkandet, avsnittet om trafikundervisningen i skolorna, s. 249—259.

En bestämd förbättring av trafikundervisningen kan åstadkommas endast om skolöverstyrelsen förses med ett särskilt organ med trafikundervisning såsom huvudsakligt verksamhetsområde. För det ökade arbete, som en intensifiering av skolornas trafikundervisning skulle medföra, saknar nämligen skolöverstyrelsen för närvarande erforderlig arbetskraft. Arbetet med skolornas trafikverksamhet har hittills väsentligen påvilat skolöverstyrelsens gymnastikrotel. Denna rotel är enligt vad som är känt redan på grund av sina uppgifter i fråga om skolornas fysiska fostran i behov av ökad arbetskraft, varför det icke synes möjligt att utan vidare belasta densamma med ytterligare uppgifter. I likhet med 1945 års trafiksäkerhetskommitté anser jag det därför nödvändigt, att inom skolöverstyrelsen inrättas en särskild befattning såsom konsulent i trafikundervisningsfrågor. Denne konsulent bör få till uppgift att uppehålla kontakten med det centrala, statliga trafiksäkerhetsorganet, enligt statsverkspropositionen benämnt trafikrådet, för att därifrån få del av forskningsresultat, aktuella synpunkter på trafikspörsmål m. m., som kunna vara av värde för trafikundervisningen; vidare bör han samarbeta med det frivilliga trafiksäkerhetsarbetets organ i fråga om upplysnings- och propagandaåtgärder, undervisningsmateriel m. m. Konsulenten bör inom skolöverstyrelsen vara föredragande i trafikundervisningsfrågor, biträda vid planeringen av undervisningen, söka stimulera lärarpersonalens intresse för densamma genom konferenser och kurser, biträda vid planeringen av utbildning av lärare för trafikundervisning vid olika slag av rikets läroanstalter, upprätthålla kontakten med skolradion samt vara behjälplig med allmän och lokal propaganda i vad avser barns trafiksäkerhetsproblem. Han skall därjämte även vara överstyrelsen för yrkesutbildning behjälplig i trafikundervisningsfrågor, som röra under denna myndighet stående skolor. Konsulentbefattningen bör anordnas som en heltidstjänst och placeras i lönegrad Ce 27. För konsulentens resor bör beräknas ett belopp av 3 000 kronor, med vilken summa skolöverstyrelsens anslag till reseersättningar således bör höjas.

Under återopande av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen ville besluta om inrättandet av en befattning inom skolöverstyrelsen såsom konsulent i lönegrad

Ce 27 med huvudsaklig uppgift att handhava trafikundervisningen inom skolväsendet, samt

att för täckandet av kostnaderna för denna konsulents i tjänsten företagna resor uppräknat skolöverstyrelsens anslag till reseersättningar med 3 000 kronor.

Stockholm i januari 1949.

S. G. W. Wahlund.
